

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

STUDY

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

2017

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 25.

DITŠHUPETŠO TŠA GO SWAYA

1. Ge molekwa a arabile dipotšišo tše di fetago palo yeo e nyakegago, swaya ya mathomo fela. **(Molekwa ga a swanela go araba potšišo ye telele le ye kopana go tšwa pukung e tee.)**
2. KAROLONG YA A, ge molekwa a arabile dipotšišo tše nne ka moka mo diretong (tše di kgethilwego), swaya tše pedi tša mathomo.
3. Go DIKAROLO TŠA B le C, ge molekwa a arabile dipotšišo tše kopana tše pedi goba tše telele tše pedi, swaya ya mathomo o hlokomologe ya bobedi. Ge molekwa a arabile dipotšišo ka moka tše nne, swaya fela ya pele mo KAROLONG ye nngwe le ye nngwe ge e le gore go arabilwe potšišo ye kopana le ye telele.
4. Ge molekwa a file dikarabo tše pedi, moo e lego gore ya mathomo e fošagetše mola ya bobedi e nepagetše, swaya ya mathomo gomme o **hlokomologe** ya bobedi.
5. Ge dikarabo di sa nomorwa ka tshwanelo, swaya go ya ka memorantamo.
6. Ge mopeleto wo o fošagetšego o ama tlhalošo, swaya phošo. Ge o sa ame tlhalošo, gona mo fe moputso.
7. *Dipotšišo tše telele*
Ge karabo ya potšišo ye telele e le ka tlase ga botelele bjo bo nyakegago, se mo otle ka ge a šetše a ikotlile. Ge e le ye telele kudu, lekola go ya ka bokgoni gomme o sekaseke ntlha yeo le baswaibagolwane. **Šomiša dirubriki tša kelo** tše di lego lenaneong la A le B **go lekola ditaodišo tša balekwa.**
8. *Dipotšišo tše kopana*
Ge molekwa a sa šomiše ditsebjana moo a kgopetšwego go tsopola, se mo fokoletše meputso.
9. **Dipotšišong tše di bulegilego**, go se be le meputso yeo e tlogo abelwa karabo ya EE/AOWA goba KE A DUMELA/GA KE DUMELE. Lebaka leo le thekgago karabo ke lona leo le abelwago moputso.
10. Go se be le meputso yeo e tla abelwago NNETE/MAAKA goba NTLHA/KAKANYO. Lebaka leo le thekgago karabo ke lona leo le tlogo abelwa moputso.

KAROLO YA A: THETO**DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof. DM Kgobe****POTŠIŠO YA 1: GO POKOLO – OK Matsepe****1.1 Mohuta wa sereto
Teori**

Mohuta wa sereto o utollwa ke sebopego le diteng.

Tirišo

Sereto se ke sonete (ya Seisemane).
Se bopilwe ka methalotheto ye lesomenne.

1.2**Molaetša wa sereto
Teori**

Molaetša ke thuto yeo sereti se e fihlišago go batheeletši/babadi.

Tirišo: Molaetša wa sereto

- Sereti se lemoša setšhaba ka bohlokwa bja go hlankela Morena Jesu ka pelo le moya
- Go na le moputso go mo hlankeleng ka ge a bula mabati ka moka bophelong bja motho

1.3**Sebopego sa ka ntle sa sereto: Methalotheto
Teori**

Ke methaladi ya sereto yeo e bopago ditemanatheto. Sereti se ka diriša methalotheto ye mekopana, ya magareng goba ye metelele.

Tirišo

- Bontši bja methalotheto seretong se ke ye mekopana ge e se fela methalotheto ya 11 le 12 yeo e lego ye meteletšana
- Methalotheto e bopilwe ka lenaneo la go ikgetha la morumokwano e lego: abba acca adda dd
- Methalotheto ye lesomepedi ya mathomo e tšweletša tshwantšho mola ye mebedi ya mafelelo e tšweletša tirišo

Ditemanatheto**Teori**

Ke ditemana tša sereto tšeo di bopšago ke methalotheto. Temanatheto ye nngwe le ye nngwe e rwele kgopolo ye e itšego.

Tirišo

Ditemanatheto tša sereto se ke tšeo di iphihlilego go temanatheto e tee, gomme ke tše tharo tša go bopša ka methalotheto ye mene ye mene gomme ya mafelelo, ya bone, yona e na le methalotheto ye mebedi.

Kabo ya meputso:

Teori = 3

Dintlha = 6

Polelo e tla abelwa moputso o tee= 1

[10]

POTŠIŠO YA 2: MORATIWA WA KA– M Bopape le S Ratlabala

- 2.1 Kelelathalo: Ka theogela nokeng
Ka fase ga mohlome,
Poeletšo ya karolo ya lentšu: Motshwerere o thithile, o adile, o palegile maloba.
(Molekwa ge a ka ngwa '-ile' fela a fiwe moputso.) (2)
- 2.2
- Bobedi methalotheto ya 12 le 18 ke ye mekopana
 - Mothalotheto wa 12 o ngwadilwe ka moseka mola wa 18 o se wa ngwalwa ka moseka.
 - Mothalotheto wa 12 o ngwadilwe ka polelo ya Isizulu mola wa 18 o ngwadilwe ka polelo ya Sepedi.
 - Mantšu ka go mothalotheto wa 12 ke a mabedi mola ka go 18 e le a mararo.
(TŠE PEDI fela) (2)
- 2.3 Mothalotheto wa 8: O bolela ka lekgarebe la go ikhomolela leo o ka se kego wa hlatha semelo sa lona.
Mothalotheto wa 11: O bolela ka go myemyela/nywanywa. (2)
- 2.4 Tshwantšhokgopolo ke go bona seo se retwago ka leihlo la kgopolo.
Sereti se šomišitše mantšu a:
- Kgarebe ye tshehlana – ye botse
 - Matswele a go ema – yeo e se nago ngwana
 - Ya ema pho! – ya ema thwi e sa šišinyege
(E TEE fela) (2)
- 2.5 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a lerato/lethabo/kgahlego.
Bobotse bja lekgarebe le ke bjona bo utollago maikutlo a sereti. (2)

[10]**POTŠIŠO YA 3: WA BORARO – BN Tseke**

- 3.1
- Maphankganya
 - Sephušula
 - Sewelamaswing
(A MABEDI fela) (2)
- 3.2
- Sereto se tšweletša gore motho wa boraro ga a agiše ka gare galenyalo
 - Motho wa boraro a ka hlola dithulano gare ga baratani
 - Iwešanya batho motseng ka go tšea tša ka mo a di iša ka mola
(TŠE PEDI fela) (2)
- 3.3 Makgethepolelo/potšišoretoriki – mmotšiši wa potšišo o e botšiša etšwe a tseba karabo ya yona. (2)
- 3.4
- Tirišo ya fegelwana ka morago ga 'Wa boraro'
 - Potšišoretoriki/makgethepolelo (2)

3.5 Balekwa ba tla fa maikutloa go fapana.

Mohlala:

Maikutlo a manyami:

- Motho wa boraro o lwešanya baagi/baagišane
- O lwešanya baratani/o thuba malapa a baratani
(Lebaka LE TEE fela)

(2)
[10]

POTŠIŠO YA 4: RE TŠEANE – SN Tseke

- 4.1
- Bošego le mosegare
 - Tlala le mokhora

(2)

4.2 Ke go ... (E boeleditšwe methalothetong ye mene ya mathomo seretong se):

- E tlemaganya methalotheto le go gatelela dikgopolo tša sereti.

(2)

4.3 Ke go gokaretše ka lerato/mahwafa e le poponono:

- Go tlemaganya dikarolometara
- Go aroganya dikarolometara
- Go khutša
(O TEE fela)

(2)

4.4 Ke tshwantšhanyo:

- Ke papišo ya dilo tše pedi tše di sa swanego (sereti le pudi); se sengwe se tšea sebopego sa se sengwe (sereti se tšea sebopego sa pudi)

GOBA

Ke makgethepolelo/potšišoretoriki:

- Ke go gatelela kgopolo ye e rilego ka tsela ya potšišo – kgopolo ya go laolwa kudu e a gatelelwa

(2)

4.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.

Mohlala:

- Molaetša wa sereto se o ama bophelo bja baratani ka gore ge ba sa botegelane se se ka hlola mathata kamanong ya bona
- Ge ba ikanne, ba se dumelele motsenela ditabeng tša bona

(2)
[10]

LE

POTŠIŠO YA 5: WENA LESOGANA – DG Mashabela

- 5.1 O be naledi ... (1)
- 5.2 Ge e le nna ke le kgogwana'robala, ge e le nyalo
O sa le o ntshepiša, bjale ka bjangbotala o tsene. (1)
- 5.3 a / -e }
b / -o } Patrone ya mathomo.
b / -o }
a / -e }
- c / -a }
d / -e } Patrone ya bobedi.
d / -e }
c / -a }
- 5.4 Mothalotheto wa 10: motho wa go hlalefetša batho.
Mothalotheto wa 11: a ka se atlege ditirong tša gagwe. (2)
- 5.5 Ke sonete (ya Seisemane):
 - Se bopilwe ka methalotheto ye lesomenne yeo e nago le lenaneo la morumokwano gomme methalotheto ye mebedi ya mafelelo e rungwa ka modumo wa go swana
 - Methalotheto ye lesomepedi ya sereto e letshwantšho mola ye mebedi ya mafelo e le tirišo
 - Se bopilwe ka dikhwatereine tše tharo le khapoletse (LE TEE fela) (2)
- 5.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
 - Ba feleletša ba tsenwe ke malwetši.
 - Ba feleletša ba se ba nyala.
 - Ba feleletša ba nyetše basadi le bana bao e sego ba bona.
 - Ba feleletša basa be le bana lenyalong la bona. (TŠE PEDI fela) (2)**[10]**

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: PADI**POTŠIŠO YA 6: LENONG LA GAUTA – HDN Bopape****Mohlala wa karabo:****Morero:**

Morero ke kgopolokgolo/molaetša/thuto yeo mongwadi a ratago go e tšweletša ka sengwalo sa gagwe. Morero o lebane le thuto yeo mongwadi a ratago go e lemoša mmadi mo bophelong. Gore morero o tle o bonagale gabotse mongwadi o diriša dithekniki tša thulaganyo, go swana le tekolapejana, tekolanthago, go hlakahlakanya ditaba, go latelanya ditaba, boipoletšo, poeletšo ya ditiragalo, bj.bj.

Thulano le maatlakogedi di ka godiša morero wa mongwadi/moanegi.

Tirišo ya morero wa *Lenong la gauta*:

Morero wa paditseka ye o lebane le seema seo se rego 'le ge o ka buela leopeng magokobu a go bona'.

Lenong la gauta ke padi yeo e lebanego le botseka. Ka go realo go bohlokwa go hlaloša kgopolo ya botseka ka boripana ka tsela ye:

- Botseka ke eng?
- Botseka bo lebane le bosenyi/molato, nyakišišo le kotlo. Lenong la gauta ke padi ya botseka ya go lebane le sephiri (lehu la Mmatšhego)
- Bosenyi = polao ya sephiri ya Mmatšhego
- Nyakišišo = Nnono Molaba ke letseka la go se hlahlwe leo le nyakišišago molato wa polao ya Mmatšhego
- Kotlo = sephiri se a utologa, go a tsebega gore mmolai ke Brenda le ge e le gore mafelelong o hlokošana pele ga kotlo. Nakedi le Thabo Legola ba a golegwa

Dintlha tše dingwe tše di ka thušago go araba potšišo ye ke tše di latelago:

- Mmatšhego o bolailwe, bothata ke gore mmolai ga a tsebje
- Ditiragalo di theilwe godimo ga bosenyi bjo bo utollwago ke dinyakišišo moo e lego gore mafelelong toka e a phethagatšwa
- Nnono Molaba ke monyakišiši wa ka sephiring yo e lego gore mafelelong o atlega dinyakišišong
- Dinyakišišong tša gagwe o tšama a kopana le mapheko ao a mo šitišago go phethagatša morero wa gagwe
- Ntle le mathata ao a bego a kopana le ona, o ile a atlega go hwetša mmolai wa Mmatšhego
- Ditšhitišo tšeo a go kopana le tšona ke tša go swana le ge maphodisa a be a mo ganetša go tšwela pele ka dinyakišišo, go bethwa ga gagwe, Brenda a le kgahlanong le dinyakišišo tša gagwe
- Tše dingwe tša tšeo di thušitšego Nnono go fihlelela dinyakišišo tša gagwe ke gore o be a le bohlale ebile a na le sebetse
- Go padile a lemošwa ka ga kotsi yeo a ka welago go yona, eupša o ile a tšwela pele ka dinyakišišo go ba go fihla a fihlelela maikemišetšo a gagwe
- Bohlale bja gagwe bja dinyakišišo bo bonala ge a be a phuruputša phapoši ya Mmatšhego, ge a be a nyaka go hwetša yeo e lego nnete go Naniki le Mohlatlego
- Mafelelong o atlega go hwetša mmolai wa Mmatšhego, e lego mosadi wa gagwe, Brenda
- Go utolotšwe gape gore lebaka le legolo la polao ya Mmatšhego e be le pheta ya go ba le seswantšho salenong yeo e dirilwego ka gauta
- Nnono o kgotleletše mathata le ditlhohlo ka gare ga dinyakišišo tša gagwe. O ile a ipotša gore tau e ja mohlolwa hlakoleng go a sepelwa. Le ge Brenda a be a nagana gore o e buetše leopeng, fela magokobu a mmone. Nnono o bile le

kgotlelelo yeo e mo tswaletšego katlego gomme toka ya phethagatšwa

Molokoloko wa dithulano o dira gore sengwalo se be le maatlakgogedi gomme ka maatlakgogedi ao mmadi o bala go ya pele gore a kgone go hwetša morero wa mongwadi/moanegi.

Mongwadi/moanegi o atlegile go tšweletša morero wa paditseka ye ka ge nnete gona wa e buela leopeng magokobu a go bona. Mmolai o hwetšagetše.

Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠO YA 7: LENONG LA GAUTA– HDN Bopape

SETSOPOLWA SA A

- 7.1 Nnono (1)
- 7.2
- E be e le motho wa sekgapho le
 - O na pefelo ya kgauswi
- (2)
- 7.3
- Bophelo bja Brenda go tloga bobjaneng bja gagwe
 - Go utollwa semelo sa Brenda
 - Maikutlo a Nnono ka ga Brenda (TŠE PEDI fela)
- (2)
- 7.4
- Mna Maleka o kgona go kgala bana
 - Mohumagadi Maleka ga a kgone go kgala bana
- Goba
- Mna Maleka o kgona go kgala bana mola Mohumagadi Maleka a sa kgone (2)
- 7.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Ponelopele ke go akanya seo se tlogo direga se huetšwa ke tiragalo ya bjale
 - Brenda a ka tla a wela mathateng ka gona go ba ngwanamaganagobotšwa mo ga gagwe
 - Ka gona go se theeletše mo ga gagwe, bokamoso bja gagwe boka phuhlama
- (3)

7.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.

Mohlala:

Ee:

- Gantši ba šetša ke a ratwa go feta thuto
- Ba šetša bobotse bja bona go feta dithuto

GOBA

Aowa:

- Basetsana ba bangwe ba tseba gore thuto e bohlokwa go feta bobotse bja bona
- Ba kgona go šomiša botse bja bona go tšwelela dithutong tša bona ka go latela diphadišano tša bommasebotsana

(2)

SETSOPOLWA SA B

7.7 Moanegi ke monyakišiši wa polao ya yena Mmatšhego/Ke mokgonyana wa Mmatšhego/Mmatšhego ke mogwegadi/mmatswale wa Nnono/Ke mošomedi wa Mmatšhego

(1)

- 7.8
- Moanegi o anega ditiragalo bjalo ka ge di direga
 - O dirišitše motho wa pele go hlaloša ditaba

(2)

7.9 Le ge o ka e buela leopeng magakobu a go bona/Sekhukhune se bonwa ke sebatladi:

- Motho le ge a ka dira dilo ka sephiring mafelelong di a utologa/Motho le ge a ka dira dilo ka sephiring go na le yo a mmonago

(2)

7.10 Mongwadi/Moanegi o kgatha tema ka go tšweletša dikgopolo tša gagwe ka:

- Go fa tshedimošo ka ditiragalo setsopolweng
- Go hlaloša seemo, dikakanyo le ponelopele tša gagwe
- Go tšweletša maikutlo a gagwe

(3)

7.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.

Mohlala:

- Ke motho wa go ba le phišegelo ya go fihlelela seo a se tsomago
- Ke motho wago ba le šedi mošomong wa gagwe
- O bohlale
(TŠE PEDI fela)

(2)

7.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.

Mohlala:

Maikutlo a lethabo:

- Ka gobane o dira dinyakišišo tša polao ya Mmatšhego
- Mosenyi o tla swarwa gomme a fiwa kotlo ye e mo swanetšego

Maikutlo a manyami:

- Ga se letseka la semmušo
- Ga a na lengwalo la go phuruputša
- Ga se tshwanelo gore mokgonyana a hlahlamolle diaparo tša mmatswale

(3)

[25]

POTŠIŠO YA 8: NGWANA WA MOBU– SPP Mminele**Mohlala wa karabo:****Morero:**

Morero ke kgopolokgolo/molaetša/thuto yeo mongwadi a ratago go e tšweletša ka sengwalo sa gagwe. Morero o lebane le thuto yeo mongwadi a ratago go e lemoša mmadi mo bophelong. Gore morero o tle o bonagale gabotse mongwadi o diriša dithekniki tša thulaganyo, go swana le tekolapejana, tekolanthago, go hlakahlakanya ditaba, go latelanya ditaba, boipoletšo, poeletšo ya ditiragalo, bj.bj. Thulano le maatlakgogedi di ka godiša morero wa mongwadi/moanegi.

Tirišo ya morero wa *Ngwana wa mobu*:

Morero wa padi ye o lebane le tlaišo ya bafaladi.

- Lahlang o thabela go šoma le Phankga go ya ka mabaka a a latelago:
 - Ke yo mofsa
 - Ke ngwana wa mobu
 - Ona le bokgoni bja dipalo le Seburu tše Lahlang a sa di kgonego
- Lahlang o šomišana botse le setšhaba ka kakaretšo go akaretšwa le makomiti ka lebaka la ge a dira mošomo wa gagwe ka botshepegi
- Lahlang o lokologa go šoma le Phankga ka ge a mmona bjalo ka mothuši wa mmakgonthe wa maleba
- Phankga o tsenwa ke moya wa lehufa (mona/megabaru) ka ge Lahlang a mo lemošitše mafokodi a gagwe
- Phankga o ipona e le hlogo ya sekolo ka ge:
 - E le ngwana wa mobu
 - A na le tsebo ya go feta ya Lahlang
 - Malome'agwe, Mokhura, e le leloko la komiti ya sekolo
- Phankga o thoma go se sa šomišana le Lahlang ka lebaka la lehufa/mona/megabaru
- Phankga o tsenwa ke moya wa go ikgogomoša le go itshenyetša bophelo.
- Phankga o tsenela dithopa le Mokhura ka nepo ya go wiša Lahlang
- Mokhura o be a efa Phankga dikeletšo tše e sego tša maleba ka nepo ya gore a kgone go fihlelela maikemišetšo a gagwe
- Phankga, ka thekgo ya Mokhura le maloko a mangwe a setšhaba, ba lwantšha Lahlang
- Mafelelong go lemogwa gore Lahlang ga a na phošo
- Megabaru/lehufa/mona di fenywa ke therešo
- Phankga o išwa sekolong se sengwe ke ba Kgoro ya Thuto

Molokoloko wa dithulano o dira gore sengwalo se be le maatlakgogedi gomme ka maatlakgogedi ao mmadi o bala go ya pele gore a kgone go hwetša morero wa mongwadi.

Mongwadi o atlegile go tšweletša morero wa padi e lego go kgalemela tlaišo ya bafaladi. Lahlang yo e lego mofaladi o ile a no fela a tsokame setulo sa bohlogo bja sekolo gomme Phankga yo a fehllilego pitša ya mpherefere kgahlanong le Lahlang o ile a šuthišwa a išwa sekolong se sengwe.

Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠO YA 9: NGWANA WA MOBU– SPP Mminele**SETSOPOLWA SA C**

- 9.1 Lahlang (1)
- 9.2 ...tšhwene ge e re 'Ho!' e botile lewa (1)
- 9.3
- Lahlang le mosadi wa gagwe ba makadišwe ke dipolelo tša Phankga
 - Mogatša' Lahlang o bona bokaone ele ge Lahlang a ka ba katoga
 - Lahlang o re o tla no itšhomela mošomo wa gagwe, ebile Modimo o tla mo lwela (3)
- 9.4 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
TatagoMoroko o na le boitshepo, o ikeme ka leo le rego tau e ja mohlolela hlakoleng go a sepelwa mola mosadi wa gagwe a sekametše go leo le rego sehlare sa muši ke go o tlogela. (2)
- 9.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Ponelopele ke go akanya seo se tlogo direga se huetšwa ke tiragalo ya bjale
 - Phankga a ka lahlegelwa ke mošomo kage Lahlang e le moetapele wa gagwe mošomong
 - Phankga a ka huetša setšhaba gore se rake Lahlang ka gee se ngwana wa mobu (3)
- 9.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke sa maleba:
- Balwi ga ba dule felo go tee
 - Lahlang o tla šala a šoma ka khutšo
 - Thuto e tla boela madulong a yona (TŠE PEDI fela)

GOBA

Ga se sa maleba:

- Tšhipa e taga mohlabeng wa gayo
- Mohlahlobimogolo o be a swanetše go šuthiša Lahlang go šale Phankga kage e le ngwana wa mobu
- Ba be ba swanetše go šoma bobedi Rethuše, Phankga a dire mošomo wa gagwe le Lahlang a dire wa gagwe (TŠE PEDI fela) (2)

SETSOPOLWA SA D

- 9.7 Lahlang ke hlogo ya sekolo sa Rethuše mola Mokhura e le leloko la sekolokomiti gona fao. (1)
- 9.8
- Mongwadi o anega ditiragalo bjalo ka ge di direga
 - O dirišitše motho wa boraro
- (2)
- 9.9 Fotwana e sego la gago o hloba le gaela.
Ge o se ngwana wa mobu, ga o ke o swarwa gabotse go swana le bana ba mobu. (2)
- 9.10 Mongwadi o kgatha tema ka go tšweletša dikgopolo tša gagwe ka:
- Go fa tshedimošo ka ditiragalo setsopolweng
 - Go hlaloša seemo, dikakanyo le ponelopele tša gagwe
 - Go tšweletša poledišano ya baanegwa setsopolweng
- (3)
- 9.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- O na le pelo ye mpe
 - O bogale
 - Ga a rate khutšo
- (2)
- 9.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a manyami/go kweša bohloko.
- Bafaladi ba swanetše go šireletšwa le go amogelwa ka nako tšohle
 - Ba se tlaišwe ka tsela efe goba efe ke bana ba mobu
- (3)
[25]

POTŠIŠO YA 10: LEŠITAPHIRI– OK Matsepe**Mohlala wa karabo:****Morero**

Morero ke kgopolokgolo/molaetša/thuto yeo mongwadi a ratago go e tšweletša ka sengwalo sa gagwe. Morero o lebane le thuto yeo mongwadi a ratago go e lemoša mmadi mo bophelong. Gore morero o tle o bonagale gabotse mongwadi o diriša dithekniki tša thulaganyo, go swana le tekolapejana, tekolanthago, go hlakahlakanya ditaba, go latelanya ditaba, boipoletšo, poeletšo ya ditiragalo, bj.bj.

Thulano le maatlakgogedi di ka godiša morero wa mongwadi/moanegi.

Tirišo ya morero wa Lešitaphiri:

Morero wa padi ye o lebane le mathata a bogoši.

- Pading ye ya Matsepe, mosadi wa kgoši, wa bogoši, Khutšišo, o belege ngwana le molata, Mphoka. Ngwana yogo ya ka Kgoši Taudi a ka se tsoge a bile kgoši ka ge a se na madi a bogoši
- Kgoši Taudi le yena o be a se na thari ye kgolo, a atetšwe ke ye nnyane fela
- O ile a ya banneng bjalo ka mang le mang. Monna wa ngaka o tle le dithebele tša gagwe tše a bego a di rwaletšwe ke Mphoka go tla goremela mmagosetšhaba
- Taudi o laetšwe gore a se bule sefero sa mmakgoši ka ge dikoma tše pedi di sa bolle felo go tee
- Ge ngaka e le gare e remela Khutšišo, Mphoka yena o be a lala a ikutswa le mmakgoši a be a mmelegiša morwa
- Taudi le Khutšišo ba kgakanegong ka gore thušo ye ya go hlomolwa mootlwa, e buile kgoši lenao
- Tšhwahledi o belegwe ka lapeng la bogoši, ke leitšibolo la ka mošate, gomme yo e lego yena wa madi a bogoši (Kgathola) ke moratho wa Tšhwahledi mo a ka se kgonego go tšea bogoši go ya ka setšo. Ke lešitaphiri kgorong ya Kgoši Taudi
- Taudi o le šupa le le mo, o re Tšhwahledi ke madi a šele ga se ngwana wa dikgomo ka gona a ka se mo neele bogoši bja kgoro ya gagwe
- Khutšišo le yena bjalo ka mmagongwana, ga a kgahlwe ke ge a fela a bona Tšhwahledi a boa a sa phedile, wona mootlwa wo o sa hlomolegego, ebile o bolela ka wa go ja bogobegore ba ga Kgoši Matepe ba dirile phošo ka go bolaya Mphoka, nkabe ba ile ba bolaya Tšhwahledi
- Taudi ge a gatelelwa ke bolwetši, le nako ya go hlokofala e fihlile, go humanwa e le gore Tšhwahledi ga a gona, eupša Kgathola a le gona go ka hlobola tatagwe diaparo tša bogoši le go di apara di sa fiša
- Thato ya Taudi e phethagetše ge a šegofaditše ngwana wa madi a gagwe go ka mo hlatlama, le ge ka morago a ka se buše ka ge Seswana se ganana le tiragalo ye. Ke therešo, ngwana ke wa dikgomo. Tšhwahledi o swanetše go se tsokama, eupša a ka se apole Kgathola goba go mmolaya. O be a tla buša ge fela nka be a latetše molao wa setšo wa go bewa bogoši
- Mafelelong setšhaba se ile sa bona bokaone e le go tšwa diripa tše pedi

Molokoloko wa dithulano o dira gore sengwalo se be le maatlakgogedi gomme ka maatlakgogedi ao mmadi o bala go ya pele gore a kgone go hwetša morero wa mongwadi.

Mongwadi o atlegile go tšweletša morero wa padi ye wo o lego mabapi le mathata a bogoši. Tharollo ya mathata a bogoši e tlišitšwe ke gore setšhaba sa tšwa diripa tše pedi, Tšhwahledi o ile a boa ka seripa sa gagwe mola Kgathola le yena a ile a boa ka sa gagwe ba phedišana ka khutšo.

Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠOYA 11: LEŠITAPHIRI– OK Matsepe

SETSOPOLWA SA E

- 11.1 Mphoka (1)
- 11.2 '...koma tše pedi ga di bollele mphatong o tee...' (1)
- 11.3
- Kgoši Taudi o hlaloša ka fao a ilego banneng go kgopela thušo ya gore a be le thari ye kgolo ka ge a na le ye nnyane
 - Go remelweng ga mosadi wa gagwe go tlile ngaka le Mphoka, Kgoši Taudi a ilešwa go bula sefero sa mosadi wa gagwe
 - Mosadiwa gagwe o imišitšwe ke Mphoka (3)
- 11.4
- Bobedi, Kgoši Taudi le morwadi wa dithebele (Mphoka), ke banna
 - Kgoši Taudi o na le thari ye nnyane mola morwadi wa dithebele a mo diretše thari ye kgolo (2)
- 11.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Ponelopele ke go akanya seo se tlogo direga se huetšwa ke tiragalo ya bjale
 - Bogoši bja kgoši Taudi bo ka šwalalana ka morago ga lehu la gagwe
 - Khutšišo a ka bušetšwa gagabo
 - Setšhaba se ka arogana
(Tše THARO fela) (3)
- 11.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke sa maleba:
- Gantši ngwana wa hlaba o golela gabommagwe
 - Se se ka thuša go fokotša tlhakahlakano yeo e ka bago gona ka lapeng

GOBA

Ga se sa maleba:

- Ka setšo ngwana ke wa dikgomo
- Tšhwahledi o be a swanetše a golele gagabo, gore a tlwaele bophelo bja ka gabo
- Ngwana, ka tshwanelo o swanetše go godišwa ke batswadi ba gagwe.
(TŠE PEDI fela) (2)

SETSOPOLWA SAF

- 11.7 Khutšišo ke mmagoTšhwahledi/Tšhwahledi ke morwa wa Khutšišo. (1)
- 11.8
- Mongwadi o anega ditiragalo bjalo ka ge di direga
 - O dirišitše motho wa boraro
- (2)
- 11.9 Hlogo ye meetse e lotwa ke mong/Modulathoko ipoloke gare go dula dikokotla/Phutiana ya boya bo nthla magolakaboikilelo. Tlhalošo: Motho ge a le mo a sego a bolokega, o a široga. (2)
- 11.10 Mongwadi o kgatha tema ka go tšweletša dikgopolo tša gagwe ka:
- Go fa tshedimošo ka ditiragalo setsopolweng
 - Go hlaloša seemo, dikakanyo le ponelopele tša gagwe
 - Go tšweletša poledišano ya baanegwa setsopolweng
- (3)
- 11.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana. Mohlala:
- Khutšišo o na le pelo ye mpe
 - O na le sephiri
- (2)
- 11.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana. Mohlala: Maikutlo a manyami:
- Khutšišo yo e lego mmagoTšhwahledi o duma ge Tšhwahledi a ka hlokofala
 - Khutšišo ga a rate Tšhwahledi etšwe Tšhwahledi e le leitšibolo la gagwe
- (3)
[25]

POTŠIŠO YA 12: TLHAKOLENG – MD Kekana**Mohlala wa karabo:****Morero:**

Morero ke kgopolokgolo/molaetša/thuto yeo mongwadi a ratago go e tšweletša ka sengwalo sa gagwe. Morero o lebane le thuto yeo mongwadi a ratago go e lemoša mmadi mo bophelong. Gore morero o tle o bonagale gabotse mongwadi o diriša dithekniki tša thulaganyo, go swana le tekolapejana, tekolanthago, go hlakahlakanya ditaba, go latelanya ditaba, boipoeletšo, poeletšo ya ditiragalo, bj.bj.

Thulano le maatlakgogedi di ka godiša morero wa mongwadi/moanegi.

Tirišo ya morero wa *Tlhakoleng*:

Morero wa padi ye ya *Tlhakoleng* o lebane le tlaišo ya basadi le bana.

Tše dingwe tša dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ke tše di latelago:

- Swele o tlaiša mosadi wa gagwe ka go mo phediša ka seroba
- Swele o hlalela basadi ka lapeng la gagwe etšwe mosadi a le gona
- Maikemišetšo ke go kweša mosadi wa gagwe bohloko
- Swele o robala malalatlle tšeo o ka rego ga a na mosadi le bana. Re ka re o ikgapa a ikgoroša bjalo ka legomotša.
- Swele o imiša morwedi wa gagwe, e lego Mahlatse (go ka thwe o ipelegela batlogolo)
- Swele o phediša bana ba gagwe makgwakgwa
- Swele o rata go bolaya Mahlatse le ngwana wa gagwe. O mo nyakela mpholo o o tšhela ka gare ga maswi a lerole ka go kwešiša gore a ka se lemogwe
- Mahlatse o ipha lešoka ka gobane a kwešiša gore bophelo bja gagwe le ngwana bo kotsing
- Ge e le ngwana yena Mahlatse o mo lahlile tseleng
- Swele o išwa kgorong ka lebaka la bohloka bjoo bja gagwe gomme o rakwa motseng ka ge motho a sa bolawe
- Swele o hlahlatha le naga fela mafelelong o boa gae gomme o a hlokofala
- Legotlo la lefa ka setopo. Tlaišo yeo a bego a tlaiša bana le mosadi ka yona a be a rakwa motseng ga se ya lebalwa, le ge a hlokofetše ga se a fiwe poloko ya tlhompho

Molokoloko wa dithulano o dira gore sengwalo se be le maatlakgogedi gomme ka maatlakgogedi ao mmadi o bala go ya pele gore a kgone go hwetša morero wa mongwadi.

Mongwadi o atlegile go tšweletša morero wa padi ye wo lego mabapi le tlaišo ya basadi le bana. Swele yo a bego a tlaiša mosadi le bana o ile a rakwa motseng gomme a mafelelong o boa gae o a hlokofala eupša a se fiwe poloko ya tlhompho.

.Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠOYA 13: TLHAKOLENG – MD Kekana**SETSOPOLWA SA G**

- 13.1 Mohlopi (1)
- 13.2 'Ke leboga ge o boditše setšhaba se gore morwedi wa gago o tšhabile...' (1)
- 13.3
- Swele o be a biditšwe gomme a sekišwa pele ga setšhaba kgorong
 - Tsheko ya Swele e be e le mabapi le go se bonale ga morwedi wa gagwe, Mahlatse
 - O botša setšhaba maaka kage a re ga a tsebe tatagongwana wa Mahlatse etšwe e le yena (3)
- 13.4
- Swele o a gakanega ge a fetola, tšeo a di bolelago di fapana le seo e lego nnete
 - Morwedi wa gagwe, ke nnete o tšhabile gae ka lebaka la Swele yo a bego a mo tlaiša gomme ngwana o sepetše le yena a mo lahla tseleng (2)
- 13.5 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Ponelopele ke go akanya seo se tlogo direga se huetšwa ke tiragalo ya bjale
 - Swele a ka swarwa a ya kgolegong
 - Swele a ka tlaišwa ka go bethwa a ba a rakwa motseng (3)
- 13.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke sa maleba:
- Swele o be a iphepa ka go robala le barwedi ba gagwe a be a imiša Mahlatse
 - Ditiro tša Swele ke tša tlaišo le bogoboga setšhabeng

GOBA

Ga se sa maleba:

- Le ge ditiro tša Swele e be e se tšeo di ka thabišago, o be a se a swanela go rakwa Tlhakoleng
- O be a swanetše go fiwakotlo ye nngwe gomme a e phethagatše setšhaba se mmona (2)

SETSOPOLWA SA H

- 13.7 Seja ke mohlokomedi wa ngwana yo. (1)
- 13.8
- Mongwadi o anega ditiragalo bjalo ka ge di direga le go diriša poledišano ya baanegwa
 - Mongwadi o dirišitše motho wa boraro (2)

- 13.9 Legotlo le lefa ka setopo/Moepalebitla o a ikepela/Mokgakgati o a ikgela/Sefatamollo se a iphatela:
 • Motho ge a dirile bosenyi o swanetše go otlwa gabohloko gore a tle a tsebe gore bosenyi bo hlokofatša mong wa bjona (2)
- 13.10 Mongwadi o kgatha tema ka go tšweletša dikgopolo tša gagwe ka:
 • Go fa tshedimošo ka ditiragalo setsopolweng
 • Go hlaloša seemo, dikakanyo le ponelopele tša gagwe
 • Go tšweletša poledišano ya baanegwa setsopolweng (3)
- 13.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
 Mohlala:
 • Ke motho wa go ba le lenyatšo
 • Ga a kgone go laola maikutlo a gagwe (2)
- 13.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
 Mohlala:
 Maikutlo a manyami/go kwa bohloko:
 • Go ba le bodutu ka lapeng
 • Gantši mosadi o a kodutlwa ge go se na bana lenyalong
 • Go ba le bana go tiiša lenyalo
 (TŠE PEDI fela) (3)
[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 25

KAROLO YA C: PAPADI/TERAMA**POTŠIŠO YA 14: NAGA GA DI ETELANE– MS Serudu****Mohlala wa karabo:****Teori ya thulaganyo**

Thulaganyo ke tsela yeo mongwadi a beakanyago ditaba tša sengwalo sa gagwe ka gona ka maikemišetšo a go tšweletša morero wa sengwalo. Ge go thwe sengwalo se rulagantšwe gabotse, ke ge se na le thulano yeo e bopago maatlakgogedi, le gona se tšweletšago morero wa sengwalo. Thulaganyo e beakantšwe go ya ka diponagalo tšeo di latelago: kalotaba, phekgogo, tšwetšopele (thulano), sehloa le tlemollo ya lehuto. Go tiragatšo ye, go ya go hlokomelwa diponagalo tše nne fela e lego kalotaba, phekgogo, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Thulaganyo ya *Naga ga di etelane*:**14.1 Kalotaba**

Teori: Ke mathomo a ditaba tša sengwalo. Mongwadi o tšweletša ditaba tša sengwalo sa gagwe. Moya go rena wa khutšo. Babapadithwadi, tikologo le maikemišetšo a mongwadi di tšweletšwa karolong ye ya thulaganyo.

Tirišo: Mphaka o dutše ka phapošing ya go bala a nnoši, Hunadi le Raisibe ba dira mediro ya lapa ka moraleng.

Mmapadithwadi – molwantšhwa o a tšwelela ke Mphaka.

Tikologo – Ke ya sebjalebjae. Mehlala: tafola, setulo, phapoši ya go bala.

14.2 Phekgogo

Teori: Ke tiragalo ye e hlohleletšago thulano ya mathomo ya sengwalo.

Tirišo: Mphaka o bolela a nnoši ebile lentšu la gagwe le kwala ka moraleng fao go dutšego Hunadi le Raisibe. Tiragalo ye e hlotše gore yena le Hunadi ba thulane.

14.3 Sehloa

Teori: Ke fao ditaba tša sengwalo di fihlago seremong gona. Ditaba di a šiiša ebile di a tšhoša. Go letetšwe seo se tlogo direga. Ge e le ga lenti re ka re le ngangegile mo le ka kgaogago nako efe kapa efe. Ke thulano ya mafelelo ya sengwalo.

Tirišo: Poso ya ka godimo ga yeo Mphaka a e swerego e hlomilwe gomme go thwe ngwana wa mobu a fiwe maemo ao. Taba ye e tsoša ngangego gare ga Mphaka le Lekgotlataolo la Yunibesithi ka ge a ka se laolwe ke mošemane yo a mo rutilego. Ga go tsebje gore go tlo direga eng gare ga Mphaka le Lekgotlataolo la Yunibesithi.

14.4 Tlemollo ya lehuto

Teori: Ke mafelelo a ditaba tša sengwalo. Ga go sa na thulano gomme ditaba di boela sekeng ka go realo go ka thwe ditaba di rarologile, ka ge lehuto lela le bego le tlemilwe le tlemologile.

Tirišo: Mphaka o tšea sephetho sa go boela gae Bonwatau le lapa la gagwe.

Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠO YA 15: NAGA GA DI ETELANE– MS Serudu**SETSOPOLWA SA I**

- 15.1 Tafola (1)
- 15.2
- Ke tšhaba go šilaganywa le go foufatšwa kgopolo ke itebeletše
 - Ke boifa go hupetšwa sehutamoya sa moya wa ka
- (2)
- 15.3
- Mphaka o kgakanegong
 - O tšea sephetho sa go tšwa ka difata go nyaka bophelo bjo bokaone
- (2)
- 15.4
- E tšweletša maikutlo
 - E tšweletša thulanoteng
 - E tšweletša semelo sa mmapadi
 - E gapa nako ya gore baraloki ba itokišetše temana ye e latelago (TŠE THARO fela)
- (3)
- 15.5 Balekwa ba tla fadikgegeophetogo tša go fapana.
Mohlala:
Kgegeophetogo ke tiragalo yeo e ka no felelago ka mo re bego re se ra letela:
- Go be go letetšwe gore Mphaka o tla fihla a fiwa tlhompho mo a yago go ya le ka lehutšo la gagwe, fela ga se gwa ba bjalo
 - Ge a tloga Bonwatau o be a ikanne gore a ka se tsoge a boetše eupša lehono o boela gae
- (2)
- 15.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke moya wa kgakanego:
- Mphaka o gakantšhwa ke bophelo bjo a ikhwetšago a le ka go bjona
 - O lwa le dikgopolo mabapi le go dula go ba go tloga, mafelelong o tšea sephetho sa go tloga
- (3)

SETSOPOLWA SA J

- 15.7 Thulanontle (1)
- 15.8 Bobedi bja bona Mbari le Kala ke badudi ba Takone/Ke bakgotse ka ge ba enwa bjala mmogo. (1)
- 15.9
- (O fedile pelo o nwa galase ya mafelelo ka lebelo)
 - (O befetšwe)
 - (O tshwa mare)
- (3)
- 15.10 Molwantšhwa ke Mphaka:
- Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe
 - Bontši bja ditiragalo bo theilwe godimo ga gagwe
 - Mediro ya gagwe e phadima go feta ya babapadi ba bangwe (TŠE PEDI fela)
- (2)

- 15.11 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a go kweša bohloko/a pefelo:
- Go kweša bohloko go bona Mphaka a kgethollwa ka go bitšwa ka maina a go etša motšwabotšo le lekgoba towe
 - BoKala ga ba tshepe Mphaka ebile ba re ke senokwane
- (3)
- 15.12 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Aowa:
- Bafaladi le bona ke batho ba swana le modudi yo mongwe le yo mongwe
 - Bafaladi ba swanelwa ke go šireletšwa
- (2)
[25]

POTŠIŠO YA 16: LEHUFU– P Mothupi

Mohlala wa karabo:

Teori ya Thulaganyo

Thulaganyo ke tsela yeo mongwadi a beakanyago ditaba tša sengwalo sa gagwe ka gona ka maikemišetšo a go tšweletša morero wa sengwalo. Ge go thwe sengwalo se rulagantšwe gabotse, ke ge se na le thulano yeo e bopago maatlakgogedi, le gona se tšweletšago morero wa sengwalo. Thulaganyo e beakantšwe go ya ka diponagalo tšeo di latelago: kalotaba, phekgogo, tšwetšopele (thulano), sehloa le tlemollo ya lehuto. Go tiragatšo ye, go ya go hlokomelwa diponagalo tše nne fela e lego kalotaba, phekgogo, sehloa le tlemollo ya lehuto.

Thulaganyo yaLehufa:

16.1 Kalotaba

Teori: Ke mathomo a ditaba tša sengwalo. Mongwadi o tšweletša ditaba tša sengwalo sa gagwe. Moya go rena wa khutšo. Babapadithwadi, tikologo le maikemišetšo a mongwadi di tšweletšwa karolong ye ya thulaganyo.

Tirišo: Lerato o eme boemapese o na le bothata bja dinamelwa mola monna wa gagwe a na le dithekisi. Kgakanegong yeo go tšwelela Ntshepe yo a ilego a mo nametša sefatanaga sa gagwe.

Babapadithwadi – molwantšhwa e lego Radithekisi o a tšwelela go bolelwa ka yena.

– molwantšhi e lego Lerato le yena o a tšwelela.

Tikologo – Ke ya sebjalebjae. Mohlala: sefatanaga, boemapese.

16.2 Phekgogo

Teori: Ke tiragalo ye e hlohleletšago thulano ya mathomo ya sengwalo.

Tirišo: Mo papading ye phekgogo e bonala ge Ntlogeleng a hwetša dinomoro tša mogala tša Lerato morabeng wa paki ya monna wa gagwe, Ntshepe (letl 4). Tiragalo ye e hlotše thulano ya mathomo mo papading ye ka ge Ntlogeleng a ile a thoma go rogaka Ntshepe ka la go re ke mpša o rata basadi.

16.3 **Sehloa**

Teori: Ke fao ditaba tša sengwalo di fihlago seremong gona. Ditaba di a šiiša ebile di a tšhoša. Go letetšwe seo se tlogo direga. Ge e le ga lenti re ka re le ngangegile mo le ka kgaogago nako efe kapa efe. Ke mafelelo a thulano goba ke thulano ya mafelelo ya sengwalo.

Tirišo: Thulano ya mafelelo ya Lehufa e lebane le: Go ithuntšha ga Radithekisi ka maikemišetšo a go ipolaya. Tiragalo ye e gakgamatša ka ge go tšhogilwe gore Radithekisi a ka no ba a hlokofetše.

16.4 **Tlemollo ya lehuto**

Teori: Ke mafelelo a ditaba tša sengwalo. Ga go sa na thulano gomme ditaba di boela sekeng ka go realo go ka thwe ditaba di rarologile, ka ge lehuto lela le bego le tlemilwe le tlemologile.

Tirišo

- Radithekisi o amogelwa bookelong ka morago ga go ikgobatša ge a be a leka go ipolaya.
- Radithekisi o a itshola gomme o kgopela tshwarelo go Lerato le Ntshepe ka mo a ilego a ba swara makgwakgwa ka gona gomme bona ba amogela kgopelo ya gagwe ya tshwarelo.

Diteng = 15 (D – 15)

Teori le Polelo = 10 (T – 5, P – 5)

(Meputso ya dintlha e laola polelo. Ge meputso ya dintlha e le godimo le ya polelo e tla ba godimo. Mohlala: Meputso 1 – 3 ya dintlha = 1 ya polelo, 4 – 6 = 2 ya polelo, 7 – 10 = 3 ya polelo, 11 – 13 = 4 ya polelo, 14 – 15 = 5 ya polelo)

[25]

POTŠIŠO YA 17: LEHUFA – P Mothupi**SETSOPOLWA SA K**

- 17.1 Sefatanaga/Sešupanako/Dinamelwa (SE TEE fela) (1)
- 17.2 Nka no go nametša ka go bea ka kua tselengkgolo gore o emiše le tše di tšwago boJane Furse. (2)
- 17.3
- Lerato o kwešwa bohloko ke go emela dinamelwa tša go ya mošomong kua boemapese mola monna wa gagwe a na le dithekisi
 - O na le lehutšo la gore sefatanaga seo se tšwelelago se tlo mo nametša (2)
- 17.4
- E tšweletša maikutlo
 - E tšweletša thulanoteng
 - E tšweletša semelo sa mmapadi
 - E gapa nako ya gore baraloki ba itokišetše temana ye e latelago (TŠE THARO fela) (3)
- 17.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Kgegeophetogo ke mafelelo ao a sego a letelwa:
- Go kopana ga Lerato le Ntshepe, yo a kilego a ba morutiši wa gagwe, go be go se gwa letelwa gore ba ka feleletša ba ratane le go nyalana (2)

- 17.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke moya wa lethabo:
- Lerato le Ntshepe ba thabišwa ke go kopana ka morago ga lebaka le letelele
 - Lerato o thabišwa ke go bona morutiši wa gagwe mola Ntshepe le yena a thabišwa ke go bona morutwana wa gagwe wa maloba

GOBA

Moya wa makalo:

- Bobedi ba be ba sa letela go kopana ka morago ga lebaka le letelele
- Ga go a tlwaelega gore motho yo a goletšego Borwa a ka tla a šoma a be a dula dinagamagaeng go swana le Ntshepe (3)

SETSOPOLWA SA L

- 17.7 Thulanontle (1)
- 17.8 Lerato ke mosadi wa Radithekisi/Radithekisi ke monna wa Lerato. (1)
- 17.9
- (O a tšhoga ebile o bula mahlo)
 - (O tšhogile ebile o maketše)
 - (Ka bogale)
 - (Ka pelo ya go kwa bohloko)
 - (O maketše)
 - (TŠE THARO fela) (3)
- 17.10 Molwantšhwa ke Radithekisi:
- Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe
 - Bontši bja ditiragalo bo theilwe godimo ga gagwe
 - Mediro ya gagwe e phadima go feta ya babapadi ba bangwe
 - Leina la puku le re botša se sengwe ka yena
 - (TŠE PEDI fela) (2)
- 17.11 Balekwa ba tla tšweletša maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a manyami/kwelobohloko/pefelo:
- Go gogwagogwa ga Lerato ka kerekeng a rapela ke Radithekisi go tloga go nyamiša
 - Dipolelo tša Radithekisi tša lenyatšo di kweša bohloko (3)
- 17.12 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ga se tshwanelo:
- Kereke ke lefelo la thapelo la go hlomphega
 - Ke go intšha serithi ka boyena le go tlontlolla Lerato (2)

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 25
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE: THETO [MEPUTŠO YE 10]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG	8–10	6–7	4–5	2–3	0–1
Tihalošo ya sererwa. Botebo bja dikgopolo, kgonthišo le kwešišo ya setsopolwa MEPUTSO YE 7	-Tihalošo ye e tseneletšego ya sererwa -Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le temana. -Kwešišo ye e tseneletšego ya sengwalwa le sereto.	-Kwešišo le tihalošo ye botse ya sererwa. -Potšišo e arabilwe ka botlalo. -Dikgopolo tšeo di filwego di a kwala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. -Kwešišo ya sengwalwa le sereto e bonetše.	-Tihalošo ye e kgotsofatšago ya sererwa. -Go na le dintlha di se kae tšeo di amanago le sererwa. -Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. -Kwešišo ya motheo ya sengwalo le sereto.	-Tihalošo ya sererwa ga e kgotsofatše. -Ga go dintlha tšeo di amanago le sererwa. -Ga go kwešišo ya sengwalwa le sereto.	-Ga go kwešišo ya sererwa. -Karabo ga e sepelelane le sereto. -Morutwana ga a tsebe selo ka ga sengwalwa le sereto.
SEBOPEGO LE POLELO Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalwa taodišo MEPUTSO YE 3	-Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. -Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. -Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba ebile di tšwele mahlalagading. -Ga go na le phošwana e tee ya popopolelo, mopeleto le maswaodikga.	-Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. -Kelelo ye botse ya dikgopolo. -Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.	-Sebopego se a tšwelela. -Taodišo ga e na kelelo ye botse ya dintlha ebile ga go tlemagano ya dikgopolo. -Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba.	-Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. -Dikgopolo ga se tša beakanywa ka tatelano ye botse. -Diphošo tša polelo ke tše ntši. -Segalo le setaele di fošagetše.	-Sebopego ga se sa maleba. -Diphošo tša polelo ke tše ntšintši ebile le setaele se fošagetše kudu.
KABO YA MEPUTSO	8–10	6–7	4–5	2–3	0–1

KAROLO YA B LE C: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE – PADI, KANEGELOTŠHABA LE PAPADI [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
<p>DITENG</p> <p>Tlhalošo ya sererwa Botebo bja dikgopolo, kgonthišo le kwešišo ya setsopolwa</p> <p>MEPUTSO YE 15</p>	<p>12–15</p> <p>-Karabo ye botsebotse go fetiša: 14–15. -Karabo ye botsebotse: 12–13. -Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa. -Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le temana. -Kwešišo ye botsebotse ya sengwalwa le setsopolwa.</p>	<p>9–11</p> <p>-Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. -Potšišo e arabilwe ka botlalo. -Dikgopolo tšeo di filwego di a kwala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. -Kwešišo ya sengwalwa le setsopolwa e a bonala.</p>	<p>6–8</p> <p>-Kwešišo ya magareng ya sererwa eupša ga se dintlha ka moka tšeo di hlalošwago ka botlalo. -Bontši bja dintlha di amana le sererwa. -Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. -Kwešišo ya motheo ya sengwalwa le setsopolwa.</p>	<p>4–5</p> <p>-Kwešišo ye nnyane ya sererwa. -Ga go dintlha tšeo di hlalošwago ka botlalo. -Dintlha tše nnyane di amana le sererwa. -Tlhalošo e amana gannyane le sererwa. -Kwešišo ye nnyane ya sengwalwa le setsopolwa.</p>	<p>0–3</p> <p>-Ga go kwešišo ya sererwa. -Maiteko a go araba potšišo a fokola kudu. -Ditlhalošo ga di kgotsofatše. -Morutwana ga a tsebe sengwalwa goba setsopolwa.</p>
	<p>8–10</p> <p>-Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. -Matseno le mafetšo ke a mabotse kudukudu. -Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. -Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba ebile di tšwele mahlalagading.</p>	<p>6–7</p> <p>-Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. -Go na le tlemagano ye botse magareng ga matseno, mafetšo le ditemana tše dingwe tša taodišo yeo. -Kelelo ye botse ya dikgopolo. -Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.</p>	<p>4–5</p> <p>-Sebopego se a tšwelela. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo e gona eupša e na le mafokodi. -Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba. -Peakanyo ya ditemana ke ya maleba.</p>	<p>2–3</p> <p>-Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. -Dikgopolo ga se tša bewa ka tshwanelo. -Diphošo tša polelo ke tše ntši. -Segalo le setaele ga se tša maleba. -Peakanyo ya ditemana e fošagetše.</p>	<p>0–1</p> <p>-Tlhokego ya peakanyo ye botse ya sebopego e dira gore dikgopolo di se elele gabotse. -Diphošo tša polelo le setaele sa go fošagala di dira gore go be bothata go bala le go kwešiša molaetša wa taodišo. -Segalo le setaele di fošagetše kudu. -Peakanyo ya ditemana e fošagetše kudu.</p>
<p>KABO YA MEPUTSO</p>	<p>20–25</p>	<p>15–19</p>	<p>10–14</p>	<p>5–9</p>	<p>0–4</p>